

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

صور تجلسه کمیسیون معادن و فلزات

رئیس کمیسیون:	تاریخ جلسه:	محل نشست:	ساعت شروع:	ساعت اختتام:
امید اسمعیل ظفر	۱۴۰۴/۰۸/۱۳	اتاق بازرگانی تبریز	۸:۳۰	۱۰:۰۰

اعضای جلسه: مطابق لیست پیوستی

دستور جلسه:

- ۱- برنامه ریزی برای استفاده بهینه از گاز طبیعی در فصل زمستان و بررسی برنامه های شرکت گاز در این زمینه
- ۲- بررسی معضلات و مشکلات صادرات فلزات و ارائه راهکارهای بهبود فرآیند صادرات
- ۳- بررسی فرآیند و چالش های تسویه حساب ارزی از طریق تالار دوم و ارائه راهکارهای بهبود عملکرد

صورت مذاکرات:

امید اسمعیل ظفر، رئیس کمیسیون بر تأثیر تالار دوم مرکز مبادله ارز و طلای ایران در افزایش وزن و ارزش کالاهای صادراتی تأکید و به معضل صادرات در کشور اشاره و بیان داشت که با توجه به وضعیت تحریم ها، فرآیند صادرات دشوارتر شده است و در این شرایط، مشکلاتی دامنگیر صادرکنندگان شده است از جمله سوخت شدن ارز صادرکنندگان در خارج، ادامه سیر نزولی صادرات فولاد در سال های گذشته به ویژه در سال ۱۴۰۳، هدایت ارز صادراتی به سمت واردات کالاهایی نظیر تلفن همراه با سودی حدود ۳۰ هزار تومان به ازای هر دلار و همچنین تخصیص ارز به خودروسازان و افزایش منافع و تقویت این شرکت ها و ... که همه این عوامل، فرصت های صادراتی را کاهش می دهد.

به گفته ظفر، بیشترین میزان برگشت ارز در سال ۱۴۰۱ رقم خورده است و این دستاورد حاصل عملکرد صادرکنندگان حرفه ای در بستر سیاست های کارآمد آن دوره بوده است؛ زیرا در آن مقطع، صادرکنندگان امکان بهره برداری مستقیم از ارز حاصل از صادرات خود جهت استفاده برای واردات برای خود را داشتند یا می توانستند آن را با نرخ مناسب در اختیار واردکنندگان قرار دهند.

رئیس کمیسیون در مورد مشکلات موجود در کاهش تولید و صادرات فلزات، بر تشکیل یک جلسه اختصاصی با حضور نمایندگان مجلس تأکید کرد و با ابراز نگرانی از کاهش تولید فلزات در استان، منبع اصلی مشکل را کمبود تعامل بین واحدهای تولیدی و دستگاه های دولتی دانست و درخواست کرد که مدیران دولتی مشکلات موجود در واحدهای دولتی را بررسی کنند.

کریم رحیمی، نائب رئیس کمیسیون به وضعیت صادرات فلزات پرداخت و عنوان کرد که طی سال های اخیر کاهش صادرات مشاهده شده است، اما پیگیری های انجام شده از سوی انجمن فولاد آذربایجان و انجمن فولاد ایران منجر به ایجاد گشایش هایی شده و صادرات مجدداً در حال افزایش است.

وی سهم بندی صادرات در زنجیره فولادی را تشریح و به فرآیند تسویه حساب ارزی اشاره کرد و گفت که این پروسه طولانی و گاهی مشکل ساز است. وی درخواست کرد توضیحات لازم در این زمینه ارائه شود و راهکارهایی برای کاهش زمان و رفع مشکلات مربوط به این فرآیند ارائه گردد.

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

رحیمی با اشاره به تداوم مشکلات صادرات فلزات، به ویژه کاهش اعتبار فعالان حوزه فلزات در بازارهای جهانی و گسترش خام فروشی، ریشه اصلی این چالش ها را سیاست های نادرست و غیر کارشناسی بانک مرکزی عنوان کرد. وی تأکید کرد که این سیاست ها نه تنها روند صادرات را مختل کرده، بلکه جایگاه تجاری صادرکنندگان ایرانی را نیز در بازارهای بین المللی تضعیف کرده است. او با اشاره به افزایش قابل توجه نرخ محصولات فولادی، این رشد قیمتی را نتیجه مستقیم عملکرد و سیاست گذاری های اشتباه بورس کالا عنوان کرد؛ سیاست هایی که به گفته او در بخش قیمت گذاری موجب ایجاد نوسان، بی ثباتی و فشار مضاعف بر تولیدکنندگان و صادرکنندگان شده است.

رحیمی در ادامه افزود که با وجود طرح مشکلات متعدد، تاکنون هیچ گونه اصلاح بنیادی یا حتی حداقلی در روندهای موجود صورت نگرفته و این مسئله ضرورت بازنگری فوری در تصمیمات بانک مرکزی و ساختار قیمت گذاری بورس کالا را دوچندان می کند.

مهدی زیرک، مدیر عامل شرکت آلومینیوم سپند آسیا به نقل از مدیرکل صمت استان گزارشی درباره وضعیت تخصیص ارز ارائه کرد و اعلام کرد که در استان آذربایجان شرقی حدود ۷۷۰ نفر بازرگان در صف تخصیص ارز قرار دارند و مجموع ارز مورد نیاز آنان حدود ۵۰۰ میلیون دلار است. او با اشاره به مشکلات ارزی موجود، بر ضرورت اتحاد بین بازرگانان برای پیگیری مسائل ارزی و استفاده مؤثر از ظرفیت های تالار دوم تأکید کرد.

شهریار فتحی، مدیر عامل شرکت فولاد ظفر بناب با انتقاد از بی اطلاعی بخش قابل توجهی از مسئولان، به ویژه نمایندگان مجلس از مشکلات واقعی حوزه صادرات، درخواست کرد که نمایندگان مجلس در جلسات کمیسیون حضور فعال داشته باشند تا از وضعیت، چالش ها و نیازهای فوری فعالان اقتصادی مطلع شوند. وی تأکید کرد که عدم آگاهی تصمیم گیران، روند اصلاحات را کند کرده و مشکلات موجود را تشدید می کند.

وی سپس به نحوه تعیین ارزش گمرکی اشاره کرد و این فرایند را ناکارآمد و فاقد اصلاحات لازم دانست. به گفته او، تغییر نکردن روش های محاسبه ارزش گمرکی و عدم به روزرسانی معیارها یکی از عوامل افزایش هزینه ها و پیچیدگی های صادرات است. به ویژه آنکه در تعیین ارزش گمرکی، قیمت تمام شده شرکت های فولادی واقع در مرکز ایران با شرکت های فولادی در شمال غرب کشور یکسان در نظر گرفته می شود، در حالی که معادن سنگ آهن در استان های مرکزی مستقر است و مواد اولیه ارزان تر در اختیار واحدهای فولادی این مناطق قرار می گیرد، اما در قیمت تمام شده تولیدکنندگان فولاد در شمال غرب کشور که مواد اولیه خود را از استان های مرکزی تأمین می کنند، هزینه حمل این مواد اولیه تا این منطقه لحاظ نمی شود و در نهایت، قیمت تمام شده فولاد استان های مرکزی به عنوان قیمت پایه صادراتی در سامانه خوداظهاری گمرک ثبت می گردد.

فتحی همچنین نسبت به رویکرد اداره گاز انتقاد و بیان کرد که ارسال نامه برای «لزوم پیدا کردن سوخت جایگزین» نوعی فشار غیرمنطقی بر صادرکنندگان است، در حالی که تعریف سوخت جایگزین و امکان سنجی دسترسی به آن وظیفه اداره گاز است، نه صادرکننده. وی تأکید کرد که باید مشخص شود سوخت جایگزین چیست، چگونه و از کجا قابل تأمین است و چه سازوکار اجرایی برای آن وجود دارد.

در ادامه، وی به مشکل تأمین برق اشاره کرد و اظهار داشت با وجود آن که گواهی ظرفیت شرکت ها در ترهین این اداره قرار دارد، در عمل نه تنها برق کافی تأمین نمی شود، بلکه در صورت تجاوز از سقف مصرف تعیین شده، جریمه ای تحت عنوان «تجاوز از قدرت» نیز برای واحدهای تولیدی در نظر گرفته می شود؛ موضوعی که به شدت به روند تولید آسیب زده و به تبع آن، فرایند صادرات را نیز با دشواری بیشتری مواجه می سازد.

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

فتحتی تأکید کرد که دولت در زمینه زیرساخت های ضروری صادرات به ویژه انرژی (برق و گاز) ورود مؤثر نداشته و همین کم کاری موجب اخلال جدی در چرخه تولید و تجارت شده است.

در پایان، فتحتی ضمن انتقاد از بی توجهی به این مجموعه مشکلات، درخواست کرد که در جلسات بعدی رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس و سایر افراد تأثیرگذار حتماً حضور داشته باشند تا تصمیم گیری ها به صورت واقعی، کاربردی و بر اساس شناخت دقیق مسائل انجام گیرد.

امیر علیزاده، رئیس تامین و توزیع شرکت نفت استان آذربایجان شرقی در خصوص تهیه سوخت جایگزین توسط صادرکنندگان و قابلیت استفاده آن در کوره های تولید توضیح داد. وی اعلام کرد که هیچ کمبودی در تأمین سوخت مازوت و گازوئیل وجود ندارد و میزان ذخایر کافی است. وی افزود که در صورتی که صادرکنندگان از طریق سازمان متولی خود، یعنی سازمان صمت، معرفی شوند، شرکت نفت می تواند معادل ۱۵ روز مصرف در حوزه نفت گاز و ۴۵ روز مصرف در حوزه کوره ها سوخت رسانی کند.

علیزاده تأکید کرد که با این سازوکار، دسترسی صادرکنندگان به سوخت جایگزین امکان پذیر و عملیاتی است. علیزاده همچنین ضمن ارائه شماره تماس خود به تولیدکنندگان حاضر، درخواست کرد که از تهیه سوخت جایگزین از منابع خارج از شبکه رسمی خودداری شود. وی تأکید کرد که شرکت نفت آمادگی کامل برای تأمین سوخت جایگزین و رسیدگی به مشکلات مرتبط را دارد.

محمد قاسمی، مسئول دایره اعتبارات اسنادی بانک ملی شعبه تبریز، توضیحاتی در خصوص سازوکار تالار دوم ارائه کرد و بیان داشت که دو حالت برای انجام معاملات پیش بینی شده است:

- در حالت اول (سیستم بانکی)، صادرکنندگان ارز خود را به تراستی های خود در خارج از ایران تحویل می دهند و با ارائه رسید مربوطه، فرایند به نقطه ای می رسد که ارز حاصل از صادرات که در دست تراستی بانک است، به نرخ اعلامی صادرکننده در مرکز مبادله تالار دوم عرضه می شود. مزیت این حالت این است که صادرکننده نیاز به پیدا کردن واردکننده و هماهنگی با او ندارد و فرایند فروش ارز مستقیم و ساده تر انجام می شود.
- در حالت دوم (روش غیر بانکی) صادرکننده واردکننده ای پیدا می کند که مشتری ارز صادراتی او باشد. بانک عامل می تواند از اداره بین الملل خود درخواست کند تا برای تمامی گزارش های صادراتی صادرکنندگان، یک شناسه یکتا صادر شود. این شناسه به بانک عامل واردکننده داده می شود تا فرایند تسهیل شود. وی افزود که راه دیگری نیز وجود دارد: اگر صادرکننده از محل صادرات دیگران ثبت سفارش انجام دهد، بانک عامل مطابق روال سال های گذشته، شناسه یکتا را در سیستم وارد کرده و به عنوان ارز وارداتی در آن ثبت سفارش درج می کند و در همان لحظه، تعهد صادراتی صادرکننده رفع می شود قاسمی تأکید کرد که در بخش اداره بین الملل، تمام بانک های عامل اختیار دارند تا برای تمامی گزارش های صادراتی صادرکنندگان، یک شناسه یکتا صادر کنند و این شناسه می تواند در اختیار مشتری قرار گیرد تا او به بانک عامل خود ارائه دهد. تنها ابهام موجود، جابه جایی ریالی است و جابه جایی ریالی باید حتماً انجام شده باشد و مرتبط با فروش و خرید ارز باشد تا فرایند به درستی تکمیل گردد.

غلامعلی چراغی، معاون اشخاص حقوقی اداره کل امور مالیاتی استان گفت سود حاصل از تسعیر ارز مربوط به ارز حاصل از صادرات، مشمول مالیات نیست. چراغی همچنین افزود که استرداد های سیستمی {کالاهای صادرات و الای های معاف از مالیات بر ارزش افزوده}

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

از سال ۱۴۰۳ فعال شده و استردادهای اضافه پرداختها از جانب مودی، مخصوصاً در زمینه صادرات، با حداکثر سرعت انجام می شود؛ به ویژه برای واحدهایی که کل عملیات آنها در سامانه مؤدیان و پایانه های فروشگاهی انجام شده باشد.

کاظم طلوعی، نماینده شرکت گاز استان در خصوص نامه شرکت گاز درباره ی تامین سوخت جایگزین توضیح داد که ارسال این نامه ها با هدف حمایت از تولیدکنندگان و اقدام احتیاطی در صورت بروز قطعی گاز بوده است. وی افزود که از سال گذشته، تولیدکنندگان با کمترین میزان قطعی گاز مواجه بوده اند و امسال نیز اقدامات لازم در حوزه ذخیره سازی، بهینه سازی مصرف و پشتیبانی از واحدهای تولیدی انجام شده است. وی در پاسخ به نگرانی های تولیدکنندگان فولاد درباره کوره های واحدهای فولادی در صورت قطعی گاز، اطمینان داد که احتمال قطعی گاز بسیار کم است. همچنین تأکید کرد که لازم است سوخت جایگزین با همکاری شرکت نفت برای شرایط اضطراری پیش بینی شود.

صادق احمدی، مدیرکل سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری استانداری بیان کرد که در شهرستان ها کمیته مدیریت انرژی و مدیریت بحران وجود دارد و دستگاه های خدمات رسان بدون هماهنگی با فرماندار حق قطع هیچ گونه حامل انرژی برای صنایع و معادن را ندارند؛ این موضوع امروز از استانداری به مدیران عامل شرکت های آب، برق و گاز ابلاغ خواهد شد. وی همچنین پیشنهاد کرد که واحدهای تولیدی با احداث نیروگاه خورشیدی (مطابق تکلیف قانونی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان) با قطعی برق مواجه نشوند و در طول سال، برق هموار داشته باشند.

علی اصغر عباس زاده، ناظر گمرکات استان و مدیرکل گمرک تبریز درخواست کرد که برای حل چالش های صادرات فولاد، جلسه تخصصی برگزار شود تا مشکلاتی از جمله بررسی پیشنهادهای مرتبط با ارزش پایه گمرکی محصولات فولادی، عوارض برخی محصولات فولادی، معطل شدن کامیون ها در مرز و، بررسی شود و هم چنین جلسه مشترکی نیز بین تولیدکنندگان و صادرکنندگان و کارشناسان گمرک با موضوع شناسایی محصولات فولادی و مقررات مربوطه تجارت خارجی این محصولات، برگزار شود.

مصوبات جلسه :

ردیف	شرح مصوبه
۱	مقرر شد در خصوص تعیین دقیق و واقعی ارزش پایه گمرکی محصولات فولادی صادراتی استان آذربایجان شرقی، عوارض صادراتی برخی محصولات فولادی و سایر مشکلات حوزه گمرکی؛ کمیسیون معادن و فلزات، جلسه مشترکی را با حضور اعضای این کمیسیون و کمیسیون گمرک، حمل و نقل و لجستیک اتاق تبریز، هیئت مدیره انجمن فولاد استان و مسئولان حوزه نظارت گمرکات استان برگزار کند.
۲	مقرر شد کمیسیون، جلسه هم آموزی کارشناسان گمرکات و تولیدکنندگان و صادرکنندگان فولاد استان را با موضوع "آموزش تخصصی آشنایی با محصولات فولادی توسط تولیدکنندگان و صادرکنندگان فولاد به کارشناسان گمرک و آموزش مقررات گمرکی این محصولات توسط کارشناسان گمرک به تولیدکنندگان و صادرکنندگان فولاد استان"، برگزار کند.

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

۳	مقرر شد در خصوص مشکل تعیین دستوری قیمت های فولاد در بورس و سیاست های ارزی که تاثیر منفی در صادرات محصولات فولادی دارد، کمیسیون، جلسه ای با حضور نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی (کمیسیون های مرتبط) برگزار کند.
۴	در خصوص تامین سوخت دوم صنایع، با توجه به اعلام نماینده شرکت پخش فرآورده های نفتی استان که محدودیتی در تامین سوخت دوم وجود ندارد و واحدهای تولیدی در جهت تامین آن از طریق این شرکت اقدام کنند و به هیچ وجه از بازار آزاد آن را تامین نکنند (به دلیل جرایم تعزیراتی)؛ مقرر شد کمیسیون از طریق اتاق تبریز، این موضوع را به واحدهای تولیدی اطلاع رسانی کند.
۵	با توجه به مشکلات و خساراتی که با قطعی برق، آب و گاز واحدهای تولیدی (به دلیل تاخیر پرداخت بدهی و) برای واحدهای تولیدی پیش می آید، مدیرکل سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری استانداری، با اعلام تصمیم گیری این موضوع در استانداری، اظهار کرد به مدیران استانی شرکت های آب، برق و گاز ابلاغ خواهد کرد که بدون هماهنگی با فرمانداری، از قطع برق، آب و گاز واحدهای تولیدی (به دلیل تاخیر پرداخت بدهی و) اجتناب کنند.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

TABRIZ CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES, MINES & AGRICULTURE